

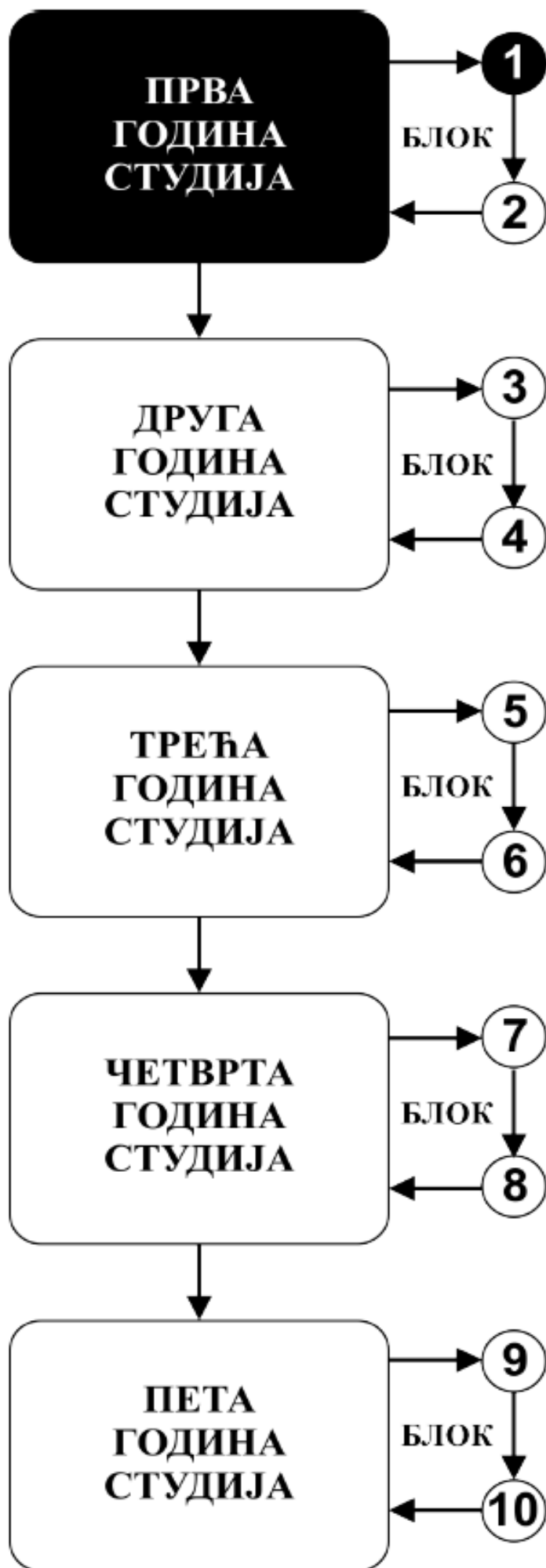

**ИНТЕГРИСАНЕ АКАДЕМСКЕ
СТУДИЈЕ ФАРМАЦИЈЕ**

ПРВА ГОДИНА СТУДИЈА

школска 2016/2017.

ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА

Предмет:

ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА

Предмет се вреднује са 5 ЕСПБ. Недељно има 6 часова активне наставе (4 часа предавања и 2 часа рада у малој групи).

НАСТАВНИЦИ И САРАДНИЦИ:

РБ	Име и презиме	Email адреса	Звање
1.	Мирко Росић	mrosic@medf.kg.ac.rs	редовни професор
2.	Гвозден Росић	grosic@medf.kg.ac.rs	редовни професор
3.	Владимир Јаковљевић	drvladakbg@yahoo.com	редовни професор
4.	Сузана Пантовић	spantovic@medf.kg.ac.rs	ванредни професор
5.	Владимир Живковић	vladimirziv@gmail.com	доцент
6.	Маја Милошевић	majacolic@gmail.com	асистент
7.	Иван Срејовић	ivan_srejovic@hotmail.com	асистент
8.	Драгица Селаковић	dragica984@gmail.com	асистент
9.	Јована Јоксимовић	jovana_joksimovic@yahoo.com	асистент
10.	Јасмина Сретеновић	drj.sretenovic@gmail.com	асистент

СТРУКТУРА ПРЕДМЕТА:

Модул	Назив модула	Недеља	Предавања	Рад у малој групи	Наставник-руководилац модула
1	Основи физиологије човека 1	5	4	2	Проф. др Владимир Јаковљевић
2	Основи физиологије човека 2	5	4	2	Проф. др Владимир Јаковљевић
3	Основи физиологије човека 3	5	4	2	Проф. др Владимир Јаковљевић
					$\Sigma 60+30=90$

ОЦЕЊИВАЊЕ:

Студент савладава предмет по модулима. Оцена је еквивалентна броју освојених поена (види табеле). Поени се стичу на два начина:

АКТИВНОСТ У ТОКУ НАСТАВЕ: На овај начин студент може да стекне до 30 поена и то тако што на посебном делу вежбе одговара на два испитна питања из те недеље наставе и у складу са приказаним знањем добија 0-2 поена.

ЗАВРШНИ ТЕСТОВИ ПО МОДУЛУМА: На овај начин студент може да стекне до 70 поена а према приложеној табели.

МОДУЛ		МАКСИМАЛНО ПОЕНА		
		активност у току наставе	завршни тест	Σ
1	ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА 1	10	24	34
2	ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА 2	10	23	33
3	ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА 3	10	23	33
Σ		30	70	100

Завршна оцена се формира на следећи начин:

Да би студент положио предмет мора да стекне минимум 55 поена и да положи све модуле.

Да би положио модул студент мора да:

1. стекне више од 50% поена на том модулу
2. стекне више од 50% поена предвиђених за активност у настави у сваком модулу
3. положи модулски тест, односно да има више од 50% тачних одговора.

број освојених поена	оцена
0 - 54	5
55 - 64	6
65 - 74	7
75 - 84	8
85 - 94	9
95 - 100	10

ТЕСТОВИ ПО МОДУЛИМА

МОДУЛ 1.

ЗАВРШНИ ТЕСТ
0-24 ПОЕНА

ОЦЕЊИВАЊЕ **ЗАВРШНОГ ТЕСТА**

Тест има 48 питања
Свако питање вреди 0.5 поена

МОДУЛ 2.

ЗАВРШНИ ТЕСТ
0-23 ПОЕНА

ОЦЕЊИВАЊЕ **ЗАВРШНОГ ТЕСТА**

Тест има 46 питања
Свако питање вреди 0.5 поена

МОДУЛ 3.

ЗАВРШНИ ТЕСТ
0-23 ПОЕНА

ОЦЕЊИВАЊЕ **ЗАВРШНОГ ТЕСТА**

Тест има 46 питања
Свако питање вреди 0.5 поена

ЛИТЕРАТУРА:

МОДУЛ	НАЗИВ УЦБЕНИКА	АУТОРИ	ИЗАДАВАЧ	БИБЛИОТЕКА
ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА 1	Ганонгов преглед медицинске физиологије, прво издање на српском језику.	Ganong William. Владимир Јаковљевић главни редактор	Факултет медицинских наука, Крагујевац 2015.	Има
	Медицинска физиологија- Textbook	Мујовић ВМ.	Фондација солидарност Србије, Београд, 2012.	Има
	МЕДИЦИНСКА ФИЗИОЛОГИЈА (превод десетог или једанаестог издања)	Guyton АС, Hall ЈЕ.	Савремена администрација, Београд, 2003	Има
ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА 2	Преглед медицинске физиологије, XXIV издање	Ganong William. Владимир Јаковљевић главни редактор.	Факултет медицинских наука, Крагујевац 2015.	Има
	Медицинска физиологија- Textbook	Мујовић ВМ.	Фондација солидарност Србије, Београд, 2012.	Има
	МЕДИЦИНСКА ФИЗИОЛОГИЈА (превод десетог или једанаестог издања)	Guyton АС, Hall ЈЕ.	Савремена администрација, Београд, 2003	Има
ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА 3	Преглед медицинске физиологије, XXIV издање	Ganong William. Владимир Јаковљевић главни редактор.	Факултет медицинских наука, Крагујевац 2015.	Има
	Медицинска физиологија- Textbook	Мујовић ВМ.	Фондација солидарност Србије, Београд, 2012.	Има
	МЕДИЦИНСКА ФИЗИОЛОГИЈА (превод десетог или једанаестог издања)	Guyton АС, Hall ЈЕ.	Савремена администрација, Београд, 2003	Има

Сва предавања и материјал за рад у малој групи налазе се на сајту Факултета
медицинских наука: www.medf.kg.ac.rs

ПРОГРАМ:

ПРВИ МОДУЛ: ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА 1

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 1 (ПРВА НЕДЕЉА):

ОПШТИ ПРИНЦИПИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА

предавања 4 часа	вежбе 2 часа
Општи принципи физиологије човека. Стварање енергије у ћелији. Преглед ћелијске физиологије у медицинској физиологији. Транспорт кроз ћелијску мембрану. Међућелијска комуникација.	Митохондријске болести ; Лизозомске болести; Развој нових лекова који делују на G-протеин повезане рецепторе.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 2 (ДРУГА НЕДЕЉА):

ЕКЦИТАБИЛНА ТКИВА: НЕРВ И МИШИЋ. ТРАНСМИСИЈА НА СИНАПСАМА И СПОЈЕВИМА

предавања 4 часа	вежбе 2 часа
Ћелијски елементи нервног система. Екситација и спровођење. Врсте нервних влакана. Морфологија скелетног мишића. Електричне промене и кретање јона. Контракtilни одговори. Електрична својства срчаног мишића. Морфологија глатких мишића. Функционална анатомија синаптичке трансмисије. Неуромишићна трансмисија.	Демјелинизационе болести; Мијастенија гравис.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 3 (ТРЕЋА НЕДЕЉА):

НЕУРОТРАНСМИСИЈА У СОМАТОСЕНЗОРНОМ СИСТЕМУ. ЧУЛА

предавања 4 часа	вежбе 2 часа
Сензорни рецептори и органи. Генерисање импулса у рецепторима. Бол и класификација бола. Соматосензорни путеви. Вид. Слух и равнотежа. Мирис и укус.	Недостатак витамина А; Слепило за боје; Губитак слуха; Поремећаји у детекцији мириса; Поремећаји у детекцији укуса.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 4 (ЧЕТВРТА НЕДЕЉА):

РЕФЛЕКСНА И ВОЉНА КОНТРОЛА ПОЛОЖАЈА И ПОКРЕТА

предавања 4 часа	вежбе 2 часа
Опште особине рефлекса. Моносинаптички и полисинаптички рефлекс. Интеграција рефлекса. Моторни кортекс и вољни покрети. Путеви можданог стабла. Системи за контролу положаја тела. Базалне ганглије. Церебелум.	Повреда кичмене мождине; Церебрална парализа; Паркинсонова болест.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 5 (ПЕТА НЕДЕЉА):

АУТОНОМНИ НЕРВНИ СИСТЕМ. ЦИКЛУС БУДНОСТ-СПАВАЊЕ. ПАМЋЕЊЕ И УЧЕЊЕ

предавања 4 часа	вежбе 2 часа
Неуротрансмитери и неуромодулатори. Физиологија АНС. Симпатички и парасимпатички део. Хемијска трансмисија у АНС. Одговори ефекторних органа. Циклус будност-спавање. Памћење и врсте памћења. Пластичност синапси и учење.	Мултипла системска атрофија; Органофосфати: пестициди.

ДРУГИ МОДУЛ: ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА 2

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 6 (ШЕСТА НЕДЕЉА):

ФИЗИОЛОГИЈА СРЦА	
предавања 4 часа	вежбе 2 часа
Електрична активност срца. Механички догађаји у срчаном циклусу. Артеријски пулс. Срчани тонови. Минутни волумен срца. Контрактилност миокарда.	Електрокардиографија.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 7 (СЕДМА НЕДЕЉА):

ФИЗИОЛОГИЈА ЦИРКУЛАЦИЈЕ	
предавања 4 часа	вежбе 2 часа
Структурне и биофизичке карактеристике циркулације. Циркулација у артеријама и артериолама. Капиларна циркулација. Венска циркулација.	Хипертензија.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 8 (ОСМА НЕДЕЉА):

РЕГУЛАЦИЈА ЦИРКУЛАЦИЈЕ. ЦИРКУЛАЦИЈА У ОДРЕЂЕНИМ РЕГИОНОМА ОРГАНИЗМА	
предавања 4 часа	вежбе 2 часа
Регулација циркулације. Церебрална циркулација. Крвно-моздана баријера. Коронарна циркулација. Циркулација коже. Циркулација плаценте и фетуса.	Инфаркт миокарда.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 9 (ДЕВЕТА НЕДЕЉА):

КРВ КАО ЦИРКУЛИШУЋА ТЕЧНОСТ	
предавања 4 часа	вежбе 2 часа
Костна срж. Леукоцити. Тромбоцити. Еритроцити. Хемијске реакције хемоглобина. Крвне групе. Плазма. Хемостаза.	Шок.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 10 (ДЕСЕТА НЕДЕЉА):

ФИЗИОЛОГИЈА РЕСПИРАЦИЈЕ	
предавања 4 часа	вежбе 2 часа
Функционална анатомија плућа. Механика дисања. Размена гасова. Плућна циркулација. Транспорт кисеоника и угљен-диоксида. Регулација дисања.	Цистична фиброза; Опструктивна болест-астма.

ТРЕЋИ МОДУЛ: ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА 3

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 11 (ЈЕДАНАЕСТА НЕДЕЉА):

ФУНКЦИЈА БУБРЕГА

предавања 4 часа	вежбе 2 часа
Функционална анатомија бубрега. Бубрежна циркулација. Гломерулска филтрација и функција тубула. Противструјни механизам. Регулација осмолалности и запремине. Систем ренин-ангиотензин. Еритропоетин. Бубрежна секреција и регулација H^+ . Бубрежна компензација алкалозе и ацидозе.	Протеинурија; Улога ренина у хипертензији.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 12 (ДВАНАЕСТА НЕДЕЉА):

ФИЗИОЛОГИЈА ГАСТРОИНТЕСТИНАЛНОГ СИСТЕМА

предавања 4 часа	вежбе 2 часа
Секреција у гастроинтестиналном систему. Хормони и ентерички нервни систем. Варење и апсорпција хранљивих материја. Покретљивост гастроинтестиналног система. Функције јетре.	Пептички улкус; Илеус; Опстипација.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 13 (ТРИНЕАСТА НЕДЕЉА):

ОСНОВНИ КОНЦЕПТИ ЕНДОКРИНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ. ХИПОТАЛАМУС. ХИПОФИЗА. ТИРЕОИДНА ЖЛЕЗДА. СРЖ И КОРА НАДБУБРЕГА

предавања 4 часа	вежбе 2 часа
Секреција, транспорт и дејство хормона. Принципи контроле повратном спрегом. Функција хипоталамуса. Контрола секреције предњег и задњег режња хипофизе. Хормони хипофизе. Формирање, секреција, транспорт и ефекти тиреоидних хормона. Структура и функција хормона сржи и коре надбубрега.	Грозница; Хипотиреоидизам; Хипертиреоидизам.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 14 (ЧЕТРНАЕСТА НЕДЕЉА):

МЕТАБОЛИЗАМ КАЛЦИЈУМА И ФОСФОРА. ЕНДОКРИНИ ПАНКРЕАС

предавања 4 часа	вежбе 2 часа
Метаболизам калцијума и фосфора. Паратхормон и калцитонин. Биосинтеза, дејства и регулација секреције инсулина и глукагона.	Рахитис и остеомолација; Остеопороза; Diabetes mellitus.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 15 (ПЕТНАЕСТА НЕДЕЉА):

ЖЕНСКИ И МУШКИ РЕПРОДУКТИВНИ СИСТЕМ

предавања 4 час	вежбе 2 часа
Менструални циклус: оваријумски, утерини и вагинални. Биосинтеза, метаболизам, секреција и ефекти естрогена и прогестерона. Трудноћа, порођај и лактација. Сперматогенеза. Биосинтеза, транспорт и дејства тестостерона.	Хромозомски поремећаји; Хиперпролактинемија.

РАСПОРЕД ПРЕДАВАЊА

ФАРМАКОЛОШКА САЛА (С5)

**ЧЕТВРТАК
08:00 – 11:00**

РАСПОРЕД ВЕЖБИ

**ФИЗИОЛОШКА ВЕЖБАОНИЦА
(В31)**

ЧЕТВРТАК

11:30 – 13:00
V група

13:15 – 14:45
I група

15:00 – 16:30
II група

16:45 – 18:15
IV група

**БИОХЕМИЈСКА
ВЕЖБАОНИЦА 1 и 2 (В9)**

ЧЕТВРТАК

11:30 – 13:00
VII група

13:15 – 14:45
VI група

15:00 – 16:30
III група

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА

модул	недеља	датум	време	место	тип	назив методске јединице	наставник
1	1	09.02.	08:00 – 11:00	C5	П	Преглед ћелијске физиологије у медицинској физиологији. Транспорт кроз ћелијску мембрану.	Проф. др Владимир Јаковљевић
	1	09.02	11:30 – 18:15	B31, B9	В	Митохондријске болести. Лизозомске болести. Развој нових лекова који делују на G- протеин повезане рецепторе.	Проф. др Владимир Јаковљевић Асс. др Јасмина Сретеновић Асс. др Иван Срејовић
	2	23.02.	08:00 – 11:00	C5	П	Екситација и контракција скелетног, глатког и срчаног мишића. Неуромишићна трансмисија.	Проф. др Мирко Росић
	2	23.02.	11:30 – 18:15	B31, B9	В	Демјелинизационе болести. Мијастенија гравис.	Проф. др Владимир Јаковљевић Асс. др Јована Јоксимовић Асс. др Драгица Селаковић
	3	02.03.	08:00 – 11:00	C5	П	Сензорни нервни систем. Физиологија чула.	Доц. др Владимир Живковић
	3	02.03.	11:30 – 18:15	B31, B9	В	Недостатак витамина А. Слепило А. Губитак слуха. Поремећаји у детекцији мириса. Поремећаји у детекцији укуса.	Доц. др Владимир Живковић Асс. др Јасмина Сретеновић Асс. др Иван Срејовић
	4	09.03.	08:00 – 11:00	C5	П	Опште особине рефлекса. Моторни нервни систем.	Доц. др Владимир Живковић
	4	09.03.	11:30 – 18:15	B31, B9	В	Повреда кичмене мождине. Церебрална парализа. Паркинсонова болест.	Доц. др Владимир Живковић Асс. др Јована Јоксимовић Асс. др Драгица Селаковић
	5	16.03.	08:00 – 11:00	C5	П	Аутономни нервни систем. Циклус будност-спавање.	Проф. др Владимир Јаковљевић
5	16.03.	11:30 – 18:15	B31, B9	В	Мултипла системска атрофија. Органофосфати: пестициди.	Проф. др Владимир Јаковљевић Асс. др Јасмина Сретеновић Асс. др Иван Срејовић	

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА

модул	недеља	датум	време	место	тип	назив методске јединице	наставник
2	6	23.03.	08:00 – 11:00	C5	П	Физиологија срца. Електрична активност срца. Механички догађаји у срчаном циклусу. Артеријски пулс.	Проф. др Мирко Росић
	6	23.03.	11:30 – 18:15	B31, B9	В	Електрокардиографија.	Доц. др Владимир Живковић Асс. др Јована Јоксимовић Асс. др Драгица Селаковић
	7	30.03.	08:00 – 11:00	C5	П	Физиологија циркулаторног система. Структурне и биофизичке карактеристике циркулације. Циркулација у артеријама и артериолама, капиларима и венама.	Проф. др Гвозден Росић
	7	30.03.	11:30 – 18:15	B31, B9	В	Хипертензија.	Проф. др Гвозден Росић Асс. др Јасмина Сретеновић Асс. др Иван Срејовић
		31.03.	14:30 – 15:30	C3, C4	MT	МОДУЛСКИ ТЕСТ 1	
2	8	06.04.	08:00 – 11:00	C5	П	Регулација циркулације. Циркулација у одређеним регионома организма.	Проф. др Гвозден Росић
	8	06.04.	11:30 – 18:15	B31, B9	В	Инфаркт миокарда.	Проф. др Гвозден Росић Асс. др Јована Јоксимовић Асс. др Драгица Селаковић
	9	13.04.	08:00 – 11:00	C5	П	Физиологија крви. Костна срж. Леукоцити. Тромбоцити. Еритроцити. Хемијске реакције хемоглобина. Крвне групе.	Проф. др Сузана Пантовић
	9	13.04.	11:30 – 18:15	B31, B9	В	Шок.	Проф. др Сузана Пантовић Асс. др Јасмина Сретеновић Асс. др Иван Срејовић
	10	27.04.	08:00 – 11:00	C5	П	Физиологија респираторног система.	Проф. др Мирко Росић
	10	27.04.	11:30 – 18:15	B31, B9	В	Цистична фиброза. Опструктивна болест-астма.	Проф. др Сузана Пантовић Асс. др Јована Јоксимовић Асс. др Драгица Селаковић
3	11	11.05.	08:00 – 11:00	C5	П	Функција бубрега. Бубрежна циркулација. Гломерулска филтрација и функција тубула. Противструјни механизам.	Проф. др Сузана Пантовић

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА

модул	недеља	датум	време	место	тип	назив методске јединице	наставник
	11	11.05.	11:30 – 18:15	В31, В9	В	Протеинурија. Улога ренина у хипертензији.	Проф. др Сузана Пантовић Асс. др Јасмина Сретеновић Асс. др Иван Срејовић
	12	18.05.	08:00 – 11:00	С5	П	Физиологија гастроинтестиналног система. Функције јетре.	Проф. др Гвозден Росић
	12	18.05.	11:30 – 18:15	В31, В9	В	Пептички улкус. Илеус. Опстипација.	Проф. др Гвозден Росић Асс. др Јована Јоксимовић Асс. др Драгица Селаковић
	13	25.05.	08:00 – 11:00	С5	П	Секреција, транспорт и дејство хормона. Принципи контроле повратном спрегом. Хипоталамо-хипофизна осовина. Тиреоидни хормони. Хормона сржи и коре надбубрега.	Проф. др Сузана Пантовић
	13	25.05.	11:30 – 18:15	В31, В9	В	Грозница. Хипотиреоидизам. Хипертиреоидизам.	Проф. др Сузана Пантовић Асс. др Јасмина Сретеновић Асс. др Иван Срејовић
		26.05.	14:30 – 15:30	С3, С4	МТ	МОДУЛСКИ ТЕСТ 2	
3	14	01.06.	08:00 – 11:00	С5	П	Метаболизам калцијума и фосфора. Паратхормон и калцитонин. Биосинтеза, дејства и регулација секреције инсулина и глукагона.	Доц. др Владимир Живковић
	14	01.06.	11:30 – 18:15	В31, В9	В	Рахитис и остеоомолација. Остеопороза. Diabetes mellitus.	Доц. др Владимир Живковић Асс. др Јована Јоксимовић Асс. др Драгица Селаковић
	15	08.06.	08:00 – 11:00	С5	П	Мушки и женски реродуктивни систем.	Проф. др Владимир Јаковљевић
	15	08.06.	11:30 – 18:15	В31, В9	В	Хромозомски поремећаји. Хиперпролактинемија.	Проф. др Владимир Јаковљевић Асс. др Јасмина Сретеновић Асс. др Иван Срејовић
		19.06.	11:45 – 12:45	С3, С4	МТ	МОДУЛСКИ ТЕСТ 3	

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ОСНОВИ ФИЗИОЛОГИЈЕ ЧОВЕКА

модул	недеља	датум	време	место	тип	назив методске јединице	наставник
		21.06.	11:10 – 13:10	С4	И	ИСПИТ (ЈУНСКИ РОК)	